

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

Guidelines for the Development of Internal Quality Assurance Operations by using the Quality Cycle of Deming for the School Under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 7

นิตยา กัลยานี¹ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ²

Nittaya Kullayanee¹ Assoc. Prof.Dr.Suwat Julsuwan²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 2) เพื่อออกแบบ สร้าง และประเมินแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำนวน 210 คน โดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan และใช้เทคนิคแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนต้นแบบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (IQA AWARD) จำนวน 3 แห่ง และผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง จำนวน 5 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report; SAR) ด้านติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามลำดับ

คำสำคัญ: การพัฒนาโปรแกรม ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

¹หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹Master of Education (Educational Administration and Development) Mahasarakham University

¹อาจารย์ประจำหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต และหลักสูตรการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

²Course teacher in Master of Education (Educational Administration and Development) and Doctor of Education (Educational Administration and Development) Faculty of Education Mahasarakham University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: นิตยา กัลยานี, nittaya.k@gmail.com

รับเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2566 แก้ไข 2 เมษายน 2566 ตอปรับ 5 เมษายน 2566

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพ ของเดมมิง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้เกิดแนวทางดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในประกอบด้วย ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ด้านติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวมมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the current conditions, desirable condition and requirements necessary for internal quality assurance operations. using Deming's quality cycle for schools under the Office of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 7 2) to design, construct and evaluate internal quality assurance implementation guidelines. using Deming's quality cycle for educational institutions under the district office Nakhon Ratchasima Primary Educational Area Area 7. The sample group was school administrators, and teachers responsible for quality assurance within educational institutions under the Office of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 7, totaling 210 people by comparing the total population with the sample size tables of Krejcie and Morgan and using stratified random sampling techniques. 3 model school teachers of internal quality assurance systems for educational institutions (IQA AWARD) and experts There were 5 respondents who assessed the suitability and feasibility of the approach. Data were collected by using an interview form, and the appropriateness and feasibility assessment form of the approach Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, and the required index value

The research result was found that;

1. Current state of internal quality assurance operations using Deming's quality cycle for the schools under the Office of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area, Area 7, the overall level was at a moderate level. As for the desirable conditions of internal quality assurance operations. using Deming's quality cycle for the schools under the Office of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area, Region 7, the overall level was at the highest level. When prioritizing needs is necessary Sort descending order These include the preparation of a self – assessment report (SAR), and the follow – up of the implementation to develop educational institutions to meet the quality standards of education. Assessment and examination of educational quality within educational institutions for the development of educational management, respectively.

2. Guidelines for developing internal quality assurance operations using Deming's quality cycle for educational institutions under the Office of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area, Region 7, consisting of 6 components, has established guidelines for internal quality assurance, consisting of Prepare a self – assessment report (SAR) and follow up on the results of operations to develop educational institutions to meet the quality standards of education. Assessment and examination of educational quality within educational institutions for

the development of educational management development plans of educational institutions that aim for quality according to educational standards setting educational standards of educational institutions Implementation of the educational management development plan of the educational institution The results of the appropriateness and feasibility assessment of the overall approach were appropriate and possible at the highest level.

Keywords: Development of the Program, Creative Leadership

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2553 กล่าวในมาตรา 4 ว่า “การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสาน ทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจาก การจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 87)

การประกันคุณภาพการศึกษา จึงจัดได้ว่าเป็นกระบวนการบริหารเพื่อที่จะให้ใดคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานกำหนดจนเป็นที่น่าเชื่อถือศรัทธาและยอมรับได้ของสังคม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีระบบประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเด่นชัด โดยให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยให้มีการจัดทำรายงานประจำปีและให้เปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยมุ่งหวังให้สถานศึกษาดำเนินการตามจุดมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 154)

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ (2544, หน้า 123) จัดว่าเป็นหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบโดยตรงเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้สถานศึกษาถือปฏิบัติ ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรมีทิศทางในการพัฒนาที่ชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งระดับคุณภาพการศึกษาอาจแตกต่างกันไปตามศักยภาพ อีกทั้งในปัจจุบันมีศรัทธากระจายอำนาจทางการศึกษา

จากการสรุปรายงานผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 7 พบว่า ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร มีโรงเรียนที่ยังไม่ได้รับการประเมินคุณภาพภายในครบถ้วน จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จำนวน 176 โรงเรียน จากจำนวนโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 225 โรงเรียน ซึ่งพบว่าสถานศึกษาบางแห่งไม่ได้ให้ความสำคัญกับระบบการประกันคุณภาพภายใน และการบริหารจัดการยังไม่ครบวงจร PDCA อีกทั้งเป้าหมายของสถานศึกษายังไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพของต้นสังกัด

ดังนั้นผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญที่จะพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง ภายใต้กรอบและนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา โดยยึดเอาแนวทางของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มากำหนดเป็นแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 7

เขต 7 เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก และเป็นแนวทางการดำเนินงานที่ดีอันจะเกิดประโยชน์ต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อไป

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัยดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 อยู่ในระดับใด

2. แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 เป็นอย่างไร

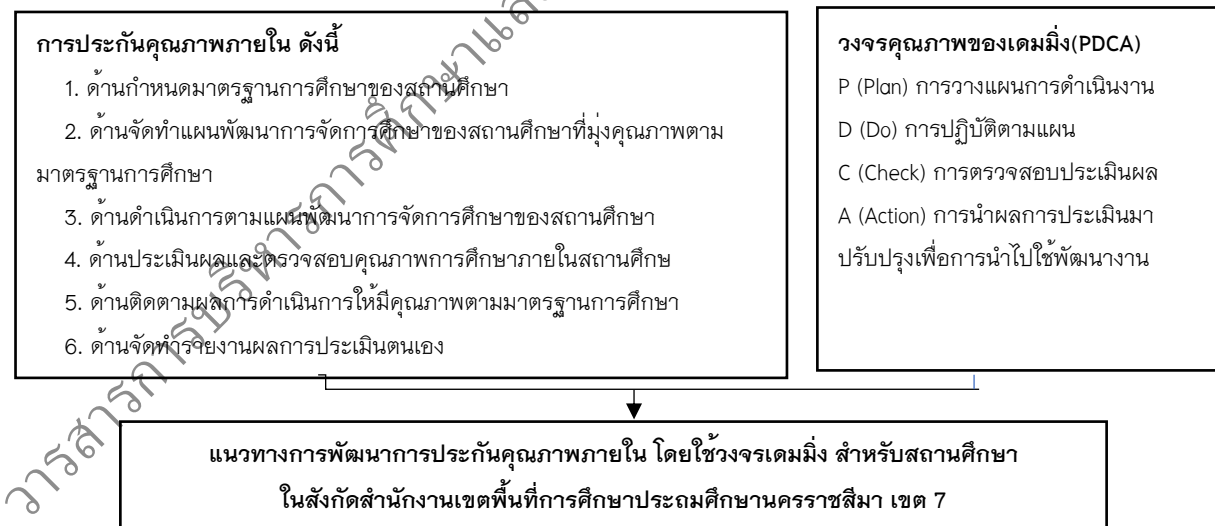
ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

2. เพื่อออกแบบ สร้าง และประเมินแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน จากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำนวน 225 โรงเรียน จำนวน 450 คน แบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 225 คน ครูจำนวน 225 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำนวน 210 คน โดยการเทียบจำนวนประชากร ทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (Krejcie&Morgan, 1970, pp. 607 – 610) และใช้เทคนิคแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 105 คน ครูจำนวน 105 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิง สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาข้อมูลจากตำรา เอกสารงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง และขอคำแนะนำจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์มาสร้างเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้บริหาร สถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน) เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7

2. วิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพแบบสอบถาม

2.1 ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับสภาพ ปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอบริการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง นำ เครื่องมือที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

3. การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

3.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น และผ่านการพิจารณาจากกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์แล้ว นำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิจัย หรือวัดผล หรือประเมิน และด้านเนื้อหา จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสม และความชัดเจนของ ข้อคำถาม ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยวิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) ใช้เทคนิค IOC (Index of Item – Objective Congruence) หรือดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม ได้ค่าความ สอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.80 – 1.00

3.2 การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบราค (Cronbach' Alpha Coefficient) ซึ่งใช้เกณฑ์ 0.70 ขึ้นไป ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถาม มีค่าเท่ากับ 0.86

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนำส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พร้อมแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยผ่านตัวรับ - ส่งหนังสือราชการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

3. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้ค่าสถิติคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตามประเด็นการวิเคราะห์ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ การหาค่าอำนาจจำแนก ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบราค (Cronbachs)
3. วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของ เดมมิ่ง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าระดับซึ่งแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของ เดมมิ่ง สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR) 2) ด้านติดตามผลการดำเนินการ 3) ด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 4) ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ

สถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 5) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

6) ด้านดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.89 และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 โดยเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR) ได้แก่ สถานศึกษาควรนำผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ มาเป็นข้อมูลในการจัดทำรายงาน SAR และมีการกำหนดผู้รับผิดชอบ จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการที่ชัดเจน ผู้รับผิดชอบรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ แปลผลข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา และผลการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการประจำปี หลังจากนั้นนำเสนอผู้อำนวยการโรงเรียนพิจารณาตรวจสอบรายงานประจำปี นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ เน้นการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์แบบในการวิเคราะห์ข้อมูลให้ครอบคลุมทุกแนวทาง

2.2 ด้านติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ได้แก่ มีการกำหนดปฏิทินการประเมินผลและตรวจสอบ จัดทำแบบประเมินผลการดำเนินงาน โครงการ และดำเนินการตรวจสอบตามปฏิทิน และให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ควรได้เสนอปัญหา อุปสรรค เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน มีการติดตามตรวจสอบ จากวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และงบประมาณที่ตั้งไว้ โดยวัดผลเป็นร้อยละ ให้สอดคล้องกันตามแผนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน จัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของตัวชี้วัด และมาตรฐานการศึกษาที่บกพร่อง ที่พบจากการประเมินแต่ละครั้ง เพื่อปรับปรุงงานและแก้ไขปัญหาย่างจริงจัง เมื่อพบข้อบกพร่อง ติดตาม ตรวจสอบเมื่อแก้ไขปัญหาเสร็จ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

2.3 ด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ได้แก่ กำหนดปฏิทินการดำเนินงานที่แน่ชัด จะสามารถควบคุมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบและประชุมเตรียมการ กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานการติดตามผล และรายงานให้ผู้อำนวยการโรงเรียนทราบ ควรมีการรายงานผลการดำเนินการ และรายงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา จัดระบบข้อมูลสารสนเทศและการรายงานผลอย่างเป็นระบบ

2.4 ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ได้แก่ วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค (SWOT Analysis) เพื่อช่วยให้สถานศึกษามีข้อมูลในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายร่วมกัน หลังจากนั้นนำผลการประเมินมาวางแผนมอบหมายงานให้ตรงตามความถนัดของครู การกำหนดแผนงาน โครงการ วิธีดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบ จัดทำคำสั่งแต่งตั้งที่ชัดเจน และดำเนินการตามแผนที่วางไว้ จัดทำปฏิทินกิจกรรม เพื่อการดำเนินการตามแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ ศึกษากรอบมาตรฐานการศึกษาชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากนั้นการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาจากทุกฝ่าย ให้ครอบคลุม โดยพิจารณาผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดกรอบระยะเวลาของงานที่มอบหมายอย่างชัดเจน และมีการจัดทำแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติจริง ใช้กระบวนการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM: School – Based Management)

2.6 ด้านดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ จัดประชุมครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญร่วมกัน โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการ

ดำเนินงานตามแผนงานโครงการ กำหนดผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานในแต่ละส่วนโดยมีคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ผู้บริหาร หัวหน้างานควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานทุกขั้นตอน และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหา เพื่อนำผลไปปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา บริบทส่วนหนึ่งของนักเรียน และบุคลากรในแต่ละปีการศึกษาแตกต่างกัน จึงส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งจากงานของ สุพัต พวงขจร (2560, หน้า 241) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่เหมาะสมและงานวิจัยของ วัชรินทร์ ภูมิกาด (2563, หน้า 265) ได้ศึกษาการพัฒนาการพัฒนาระบบการดำเนินงานเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. แนวทางที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2 ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงประกาศใช้ 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และ 7) พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพโดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) และตามคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลของการวิจัยในส่วนสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน จะมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการส่วนบุคคล หรือการเปลี่ยนแปลงของช่วงเวลาและสถานการณ์ต่าง ๆ แต่ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ก็ยังต้องมีการดำเนินการตามหลักการของวงจรคุณภาพ (PDCA) เดมมิ่ง Deming in Mycoted (2004, p. 65) การจัดการอย่างมีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพขึ้นโดยหลักการที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) หรือวงจรเดมมิ่ง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือการวางแผน (P) การปฏิบัติตามแผน (D) การตรวจสอบ (C) และการปรับปรุงแก้ไข (A)

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้

ในการนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.89 และ 4.83 ตามลำดับ ทั้งนี้ แนวคิดหลักการเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แนวทาง คือ กระบวนการ วิธีการ ที่ได้ศึกษาหรือพัฒนาขึ้นและใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการวางแผน P D C A เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการศึกษาทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง จากสภาพปัจจุบัน สภาพอันพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภายในบริบทของพื้นที่ ซึ่งแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ประกอบไปด้วย 6 องค์ประกอบโดยเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ดังนี้ 1) ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR) 2) ด้านติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา 3) ด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 4) ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 5) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 6) ด้านดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รัตนา ชื้อสัตย์ (2559, หน้า 48) ได้ให้ความหมายของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน หมายถึง วิธีการหรือรูปแบบที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และ วัชรินทร์ ภูมิภาค (2563, หน้า 43) ได้ให้ความหมายของแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง การดำเนินการให้ดีขึ้น หรือการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติที่ใช้ยึดถือในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก เพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ดีขึ้น หรือนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ในการประกันคุณภาพภายใน สามารถสรุปได้ว่า ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR) อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการจัดให้วิเคราะห์ และประเมินผลการดำเนินการโครงการ จากครูทุกคน รวมถึงการรายงานและประเมินตนเองอย่างตรงไปตรงมา ไม่รายงานข้อมูลอันเป็นเท็จ เพื่อให้เอกสารสมบูรณ์แบบ

1.2 จากการศึกษาสภาพปัจจุบันในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สามารถสรุปได้ว่า ด้านติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีการดำเนินการในระดับ น้อย ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่กำหนดไว้โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนครอบคลุมงาน/โครงการของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรนำผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ ไปศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นด้านความมุ่งมั่น ในการทำงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานในเชิงลึกต่อไป

2.2 ควรมีการวิจัยการนำแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ไปใช้ในสถานศึกษาโดยใช้เวลา 1 ปี เพื่อนำผลของการวิจัยมาพัฒนาและปรับปรุงต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2544). *แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม 2553*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

รัตนา ซื่อสัตย์. (2559). *แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วัชรินทร์ ภูมิภาค. (2563). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *รายงานการวิเคราะห์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้รองรับ การปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สุพัต พวงขจร. (2560). *การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหาร แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Deming, W. E. (2004). *Out of the Crisis*. U.S.A.: MIT center for Advanced Engineering Study.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and psychological measurement*, 30(3), 607 – 610.